

Arkivsak

26/08288-1

Saksbehandler

Mai-Elin Sørhaug

Saksgang

Fylkesutvalget

Fylkestinget

Møtedato

09.06.2026

16.06.2026

Finans- og gjeldsrapport for Vestfold fylkeskommune per 30.04.2026

Innstilling fra fylkesdirektøren

Finans- og gjeldsrapporten tas til orientering.

Sammendrag

Per 30. april 2026 er finans- og gjeldsforvaltningen i henhold til kravene i finans- og gjeldsreglementet, og fylkeskommunen har god likviditet. Ved utgangen av april 2026 er samlet låneportefølje 3,7 mrd. kr, og samlet bankinnskudd 2,0 mrd. kr.

Bakgrunn og saksgang

Finans- og gjeldsrapportering til fylkestinget følger av Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. Formålet med rapporten er å gi fylkestinget et godt grunnlag for å følge opp ansvar for forvaltningen av fylkeskommunens finansielle midler.

Fylkesutvalget behandler saken og innstiller for fylkestinget. Fylkestinget fatter endelig vedtak.

Saksopplysninger

Finansforvaltningen i Vestfold fylkeskommune omfatter forvaltning av likviditet til driftsformål og forvaltning av gjeld. Bergen Capital Management (BCM) er for tiden fylkeskommunens gjeldsforvalter og bistår ved behov ved faglige, strategiske og praktiske beslutninger for gjeldsporteføljen.

Finans- og gjeldsrapporten per april 2026 er mottatt fra BCM og utgjør vedlegg 1. BCM rapporterer på kravene som er i Finans- og gjeldsreglementet som gjelder gjeldsporteføljen. Tabellen nedenfor viser at forvaltningen er innenfor alle kravene per 30. april 2026.

Krav i gjeldende reglement	Status
Fylkestinget fatter vedtak om låneopptak i budsjettåret gjennom budsjettvedtaket. Med utgangspunkt i fylkestingets vedtak skal fylkesdirektøren gjennomføre låneopptak jf. kommuneloven § 14-14, herunder godkjenning av lånevilkår og øvrig forvaltning av fylkeskommunens innlån etter retningslinjer av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommuneloven §§ 14-14 til 14-17. Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.	OK
Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, og i livsselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.	OK
Låneopptak skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, fremdrift på investeringsprosjekt, forventninger om fremtidig renteutvikling, låneporteføljen og generelle markedsforhold. Det bør foretas grønne låneopptak der kriteriene for dette er oppfylt, og der vilkårene ansees fordelaktig sammenlignet med ordinære lån. Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Lån kan tas opp som gjeldsbrevlån, sertifikatlån og obligasjonslån. Låneporteføljen må struktureres slik at avdragsbestemmelsene etter kommuneloven § 14-18 ivaretas.	OK
Andelen rentebinding i gjeldsporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå, gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i låneutgifter. Det innebærer at fylkeskommunens renteinntekter og rentekostnader må ses i sammenheng. Forvaltningen må derfor gjøre løpende vurderinger iht netto renteesponert gjeld, for blant annet å unngå å sikre porteføljen > 100%. Netto renteesponert gjeld defineres som gjeld til investeringsformål fratrasket konsernlikviditet forrentet til kort flytende rente (størstedelen av bankinnskudd samt ev. pengemarkedsfond). Videre gjøres det fradrag i beregningsgrunnlaget for rentekompensasjonsordninger hvor inntekten følger kort, flytende rente. Dette gjelder ordningen for skolebygg.	OK
Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende: - Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbare og stabile lånekostnader. - Søke at 30 prosent av bruttogjeld over tid er rentesikret. - Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (vektet rentebindingstid) på samlet bruttogjeld skal til enhver tid være mellom 0,5 og 3 år.	OK
For å oppnå ønsket rentebinding gis det, i tillegg til å ta opp fastrentelån og obligasjonslån, anledning til å ta i bruk følgende finansielle instrumenter: - rentebytteavtaler (SWAP). - fremtidige renteavtaler (FRA).	OK
Ved bruk av sertifikat- og obligasjonslån vil hovedstolen forfalle i sin helhet. Det er derfor knyttet en refinansieringsrisiko til disse lånetypene. Forvaltningen legges opp i henhold til følgende: - Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av fylkeskommunens samlede gjeldsportefølje. - Det skal tilstrebes en spredt forfallsstruktur. Lån som skal refinansieres med hovedstolforfall inntil ett år frem i tid, skal maksimalt utgjøre 30 prosent av gjeldsporteføljen i en normalsituasjon.	OK
Låneopptak og handel med finansielle instrumenter skal konkurranseutsettes. Det skal som hovedregel innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle tilbydere, og valg av tilbyder skal dokumenteres. Det kan gjøres unntak fra denne regelen for situasjoner hvor fylkeskommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat (eksempelvis rulleringsavtaler).	OK

Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentarer kun dersom det er avvik fra finansreglement.

Kilde: BCM – Vestfold gjeldsrapport per 30.04.26

Saldo på bankinnskudd for Vestfold fylkeskommune er 1 994,7 mill. kr per 30. april 2026, og fylkeskommunen har meget god likviditet. Brutto gjeld er 3 699,1 mill. kr. per 30. april 2026. Nytt låneopptak på til sammen 340 mill. kr ble gjort i slutten av mars, slik at det forklarer økningen i bankinnskudd og gjeld. Bakgrunnen for å ta opp lån tidlig på året er de gode rentebetingelsene som fylkeskommunen har på sin hovedbankavtale.

Andelen av gjeldsporteføljen som har rentebinding over 1 år (fastrente) utgjør 1 235,5 mill. kr eller 33,4 prosent av gjeldsporteføljen per 30. april 2026. En renteøkning på 1 prosent vil teoretisk gi en brutto merkostnad på 24,6 mill. kr isolert sett på utgiftssiden. Vektet gjennomsnittrente på låneporteføljen er 4,51 prosent.

Fylkeskommunens kortsiktige likviditet og gjeldsportefølje er nært knyttet til Nibor-renten (Norwegian Interbank Offered Rate). Grafen under viser utviklingen i tre måneders Nibor-rente fra medio 2022 frem til og med mars 2026.

3 mnd. NIBOR

Kilde: BCM – Vestfold gjeldsrapport per 31.03.26

Ved utgangen av april 2026 var 3 måneders Nibor 4,48 prosent. På Norges bank rentemøte den 25. mars 2026 ble det besluttet å holde styringsrenten uendret på 4,0 prosent. Det ble signalisert at det trolig vil bli behov for å sette opp renten på et av de nærmeste rentemøtene. Den varslede rentehevingen kom allerede på neste rentemøte den 07.05.2026, og styringsrenten er derfor økt til 4,25 % i mai 2026. Dette begrunnet med blant annet stor usikkerhet rundt internasjonal økonomi som følge av krigen i Midtøsten, samt at prisveksten har vært klart høyere enn ventet.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Saken har ingen økonomiske, administrative eller juridiske konsekvenser.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken har ingen konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål.

Konsekvenser for CRPD

Saken har ingen konsekvenser for CRPD.

Fylkesdirektørens vurdering

Per 30. april 2026 er finans- og gjeldsforvaltningen i henhold til kravene finans- og gjeldsreglementet, og fylkeskommunen har god likviditet.

Utviklingen i finansinntekter og -kostnader omtales i rammesaken, som blir behandlet i samme møterekke.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler fylkesutvalget og fylkestinget tar Finans- og gjeldsrapporten til orientering.

Vedlegg:

Vestfold - Gjeldsrapport pr. 30.04.2026